

ПРОЦЕНА

**НА ЗАГРОЗЕНОСТ НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ ОД
ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕЌИ**

изработил
Дипл.град.инж. Димитар Поповски

ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕКИ

СОДРЖИНА НА ПРОЦЕНАТА

ВОВЕД

1. ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ

- 1.1 Географска положба
- 1.2 Релјев и пошуменост
- 1.3 Климатски услови
- 1.4 Хидрографска мрежа
- 1.5 Број и големина на населбите и структура на населението
- 1.6 Урбана структура на населбите
- 1.7 Број и структура на населението во Општина Кавадарци по населби
- 1.8 Вид и количина на атмосферски врнежи
- 1.9 Комунална инфраструктура и индустрија
- 1.10 Инфраструктура од областа на сообраќајот

2. ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТА НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕКИ И МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ.

- 2.1.1 Загрозеност од земјотреси И урнатини
- 2.1.2 Загрозеност од поплави и уривање на високи брани
 - 2.1.2.1 Загрозеност од поплави
 - 2.1.2.2 Загрозеност од уривање на брани и насипи
- 2.1.3 Загрозеност од пожари и експлозии
 - 2.1.3.1 Загрозеност од пожари во населени места
 - 2.1.3.2 Загрозеност од пожари на шумски површини и др.отворени простори
- 2.1.4 Загрозеност од неексплодирани убојни средства
- 2.1.5 Загрозеност од свлечишта и лизгање на земјиштето
- 2.1.6 Загрозеност од епидемии на заразни заболувања
- 2.1.7 Загрозеност од радиолошка, хемиска и биолошка контаминација и акциденти со опасни материи
- 2.1.8 Загрозеност од други вонредни состојби

2.1.9 Загрозеност од техничко технолошки несреќи и заштита на животната околина

3. ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ И МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

- 3.1 Евакуација
- 3.2 Засолнување
- 3.3 Згрижување на настраданото и загрозено население
- 3.4 РХБ Заштита
- 3.5 Спасување од урнатини
- 3.6 Заштита и спасување од поплави
- 3.7 Заштита и спасување од пожари
- 3.8 Заштита од НУС
- 3.9 Прва медицинска помош
- 3.10 Заштита на животните и произ.од раст.потекло
- 3.11 Заштита на растенијата и произ.од растително потекло
- 3.12 Асанација на теренот

ВО ВЕД

Цел на Процената за загрозеност на Општината Кавадарци е квалитативна и квантитативна анализа на податоците за можните опасности за настанување на природните непогоди и други несреќи и последиците кои можат да бидат предизвикани од истите, со предлог превентивни и други мерки за заштита и спасување.

Следејќи ги природните непогоди и други несреќи од поголем обем што го зафатиле подрачјето на Општината и Градот во изминатиот период, констатација е дека тие воглавном биле последица на дејствувањето на природните сили.

Катастрофалните последици од досегашните природни непогоди во Градот /поплавите, земјотресите, последиците од невремето, снежните врнежи и други непогоди/, покрај директните последици, имале негативен одраз и врз севкупниот развој на Општината. Потенцијалните опасности, слабости и последиците упатуваат на фактот дека подготовките за заштита и спасување од дејството на природните непогоди и други несреќи претставуваат една од исклучително важните задачи за планско организирање на активностите на Општината во целина.

Имајќи ја предвид оваа констатација се наметнува потребата од сеопфатно и комплексно согледување на состојбите и проблемите во областа на заштитата и спасувањето на населението и материјалните добра.

1 ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ

1.1 Географска положба

Општината Кавадарци лежи на јужниот дел од Р.Македонија И го завзема просторот помеѓу 41 степен И 6 минути И 41 степен И 40 минути Северна географска ширина И 21 степен И 50 минути И 22 степени И 15 минути источна географска должина.

Вкупната површина на Општина Кавадарци изнесува 1142 км² или 4.4 % од вкупната површина на Р.Македонија.

На јужната страна се граничи со Грција, на исток со Општина Неготино на запад со Прилеп И на север со Рососман.

1.2 Релјеф

Релјефот на Општина Кавадарци е претежно ридчесто планински со мал дел на равнини. Планинските делови најмногу се изразени на југ И на југоисток, со највисок врв 2138 м кој се наоѓа на Дудица-Кожуф. Ритчестиот И рамничарскиот дел го зафаќаат средниот И североисточниот дел на Општината со најниска кота од 130 м н.в. Пошуменоста на територијата е релативно добра И главно е распоредена на Кожуфскиот масив. Вкупната пошуменост изнесува 56.735 ха од кои 7906 ха со четинари, 39640 ха лисјари И 9189 ха мешани шуми. Територијата е поделена на 11 шумски единици И тоа: Витачево, Вишешница, Клиново 1, Клиново 2, КоШуф 1, Кожуф 2, Рожден 1, Рожден 2, Дошница, Пролетник И Тиквеш.

1.3 Климатски услови

Кавадарци се наоѓа под влијание на медитеранска клима која продира од југ преку Демиркаписката клисура, И на континентална клима која продира од север преку Велешката котлина. Судирот на две различни климатски влијанија И создава модифицирана медитеранска клима.

Просечно годишната температура на воздухот е 13.5 С со највисока просечна масечна температура во јули И август, а најниска во јануари 1.4 С. Апсолутно максималната температура изнесува 41.8 С, а апсолутно минималната – 17.8 С.

Просечната годишна сума на врнежи изнесува 437 мм, нерамномерно распоредена во текот на годината. Воздушните струења се најчесто од северен И северозападен правец.

1.4 Хидрографска мрежа

Хидрографските карактеристики на територијата се погодни, со голем

број на водотеци од постојан И времен карактер И доста развиена каналска мрежа која освен за наводнување може да послужи И за гасење пожари.Налголема река во Општината е Црна Река, а помали се Блашница,Бошавица,Раечка река И Луда Мара.

На подрачјето на Општината постојат две акумулации од кои браната Градот е природно створена,И насипната брана (вештачка) на Тиквешко Езеро.

1.5 Број и големина на населбите и структура на населението

Територијата на Општина Кавадарци како и населението во зависност од локацијата на нивното домување поделена е на неколку населби.Во оваа пригода како податок може да се забележи дека во општината егзистираат 10 микро урбани целини и тоа:

1 Браќа Досеви	бр на жители	3700
2.Браќа Џунови	бр на жители	3400
3.Ваташа	бр на жители	3440
4.Глишиќ	бр на жители	1400
5.Задругар	бр на жители	3300
6.Киро Крстев	бр на жители	2600
7.Кула	бр на жители	6900
8.Љубаш	бр на жители	6800
9.Слога	бр на жители	2770
10 Страшо Пинџур		2690
11 с.Сопот		1000
12 с.Бегниште		422
13 с.Ресава		197
14 с.Дабниште		48
15 с.Шивец		77
16 с.Возарци		980
17 с.Дреново		960
18 с.Раец		250
19 с.Фариш		40

Вкупно 40974

1.6 Урбана структура на населбите

Територијата на Општина Кавадарци се карактеризира со целосно урбаноизирана територија,а тоа значи дека се изработени урбанистички планови за целото подрачје на градот по населби.

1.7 Број и структура на населението по населби

Од вкупниот број на население во Општина Кавадарци направена е класификација во однос на старосната структура која изгледа вака:

- 0- 6 год	8.7 %	или	3219 луѓе
- 7-14 год	10.2 %	или	3774

- 15-19	6.4%	или	2368
- 20-64	60.2 %	или	22274
- + 65	14.5 %	или	5465

1.8 Вид И количина на Атмосферски врнежи

Територијата на Општина Кавадарци ,а посебно самиот град претставува едно од најсушните подрачја во Р.М. Просечната годишна количина на врнежи изнесува 437 мм, која е нерамномерно распоредена во текот на годината, со максимум во октомври 61.2 мм, ноември 61.9 И мај 47.5 мм. Во исти месеци а различни години присутна е нерамномерност во топлиот дел на годината. Тогаш се присутни поројни дождови од локале карактер. Според податоците се појавени дневни максимуми од 98 И 78 мм, што претставуваат поголеми максимуми И од најголемиот просечно месечен 61.2 мм. Снежнио покривач се јавува од декември до март а вистинскиот број на денови со снежна покривка е 22.1. Максималната височина на снегот достигнува И до 93 см.

1.9 Комунална инфраструктура

Оштината Кавадарци вклучувајќи ги и поголемите околни села имаат развиена водоводна и канализациона мрежа. Градот Кавадарци е поделен на 3 водоснабдителни зони

- ниска зона	од 230 – 280 м.н.в
- средна зона	од 266 – 310 м.н.в
- висока зона	од 310 – 360 м.н.в

Канализациониот систем во градот е сеоаратен- фекален И атмосферски. Проширувањето на фекалната И атмосферската канализациона мрежа ќе го следи просторниот развој на градот. Испуштањето на атмосферските води се врши во реката Луда Мара. Фекалните води предвидено е да се прифатат во два главни колектори кои се спојуваат во еден главен после населбата Глишиќ. Снабдувањето на сите потрошувачи од Општината со електрична енергија И се врши од електро енергетскиот систем на РМ. На територијата на Општината изграден е само еден објект за производство на ел. енергија ХЕ Тиквеш со годишно производство од 207 ГВ.

ПТТ мрежата во Општина Кавадарци располага со 7 единици И тоа во: Кавадарци, Дреново, Конопиште, Марена, Возарци сопот И Ресава.

1.10 Инфраструктура од областа на сообраќајот

Генерално сообраќајната инфраструктура речиси целосно го покрива подрачјето на Општина Кавадарци и се состои од магистрални, собирни и сервисни улици.

Магистралните улици имаат задача да го поврзат системот на градските сообраќајници со екстерните регионални сообраќајници Р

Вкупната должина на патната мрежа во Општината изнесува-----
км. Од нив ----- км се регионални, а ----- км се локални.
Од вкупната должина регионалните патишта со задоволителен
квалитет на коловозната конструкција И соодветни технички елементи
се само делниците Неготино – Кавадарци – Дреново И Градско –
Дреново – Прилеп. Во најлоша состојба е регионалниот патен правец М-
23 Витолиште – Мушов Гроб – Демир Капија кој е со несоодветни
технички елементи И со земјан коловоз.
На просторот на општината не постои железнички
сообраќај. Населението од Општината може да ги користи услугите на
магистралната пруга Скопје – Гевгелија при што Железничката
станица Неготино од Кавадарци е оддалечена 14 км. На територијата на
Општината постои пругата Шивец-Градско која не е во сообраќај.

II. ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОПШТИНАТА КАВАДАРЦИ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕЌИ И МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

2.1.1 Загрозеност од земјотреси и урнатини

Целата територија на Република Македонија , а во тие рамки и градот
Кавадарци во целина, е изложена на силни земјотреси од автохтони
жаришта, како и од жариштата во пограничните делови. Концентрацијата на
епицентрите на случените земјотреси покажува дека на територијата на
Република Македонија и во нејзината најблиска околина постојат повеќе
сеизмички жаришта, чија просторна распределба укажува на сложени
сеизмогени карактеристики.

Според Процената на загрозеност на Република Македонија од природни
непогоди и други несреќи (Сл. весник на Р. Македонија бр. 117/07) /во
натамошен текст Републичка проценка/, сеизмичката активност на
територијата на Македонија е концентрирана во повеќе сеизмогени подрачја
кои во однос на јачината на настанатите и очекуваните земјотреси се
класифицирани во категории од прв, втор и трет ред.

Подрачјето на Општината не е склоно на висока сеизмичка активност, се карактеризира со густа населеност, со групирани урбани средини од поново време, и одреден број на стари санирани и не санирани објекти. Во поглед на закрченоста на сообраќајниците во Кавадарци не треба да се очекува поголем проблем со оглед дека има магистрални сообраќајници кои немаат потенцијална опасност од закрчување,

Се проценува дека при појава на урнатини од било која елементарна непогода оштетувања ќе има и на објектите и инсталациите на јавните комунални претпријатија кои ги формира Градот или Р.М. Во таква состојба ќе се јават проблеми во функционирањето на дејностите кои ги обавуваат овие претпријатија како и во одстранување на оштетувањата на нивните објекти и инсталации. Овие оштетувања ќе предизвикаат појава на други опасности /пожари, поплави и др./ како и нарушување на снабденоста и другите корисници со вода, струја, парно и др. со што дополнително ќе се јават проблеми во спроведувањето на мерките за заштита и спасување. За та цел сите јавни, комунални претпријатија и институции, обавувајќи ја својата редовна дејност мора да се оспособуваат и подготвуваат за одржување и оспособување на своите објекти и инсталации во услови на елементарни непогоди и други несреќи со сопствени сили и средства.

Од сето ова може да се заклучи дека во централното градско подрачје поради густината и височината на објектите и други урбани карактеристики мора да има доследно придржување на урбанистички мерки и прописи за градење на објекти во активни трусни подрачја.

Се проценува дека од посебен интерес е да се истакне дека при проектирањето и планирањето мора да се води сметка за стратешки важните објекти како што се: болници, училишта, важни административни и други објекти, комуникациони центри и други за кои е потребен поголем степен на заштита.

Од горе кажаното може да се заклучи дека подрачјето на Општината како најгусто изградено и населено е најизложено на големи ризици од уривање од евентуалени земјотреси а последиците од уривањето ќе зависат и од сеизмичкиот интензитет што може да се види од скалата на сеизмички интензитет МЦС ОД Републичката процена

Организираната заштита подразбира директно вклучување на сите структури како би се овозможило делување во случај на катастрофален земјотрес и настапување со однапред подготвени планови.

За карактеристиките на постојниот градежен фонд и степенот на повредливоста од земјотреси тешко е да се зборува без претходна изработка на комплексна студија за состојбата на градежниот фонд што го поседува Градот и Општината, но во глобална оценка може да се

изградените нови објекти во општествениот сектор се

- со најголем степен на заштита и во случај на катастрофални земјотреси не треба да се очекуваат урнатини /во исклучителен мал обем/, а можат да се очекуваат локални оштетувања во конструкциите и крупни оштетувања во преградните зидови, инсталации и друго;
- постојните објекти што се санирани по земјотресот се категорија на објекти каде постои најголема диспропорција со оглед на зафатите што се превземени. Кај овие објекти се очекуваат големи штетувања и уривања во случај на земјотреси од 7 – 9 степени MCS;
- кај постојните објекти што не се санирани постои голема разлика од оние што биле без оштетувања што не значи дека во иден земјотрес со други карактеристики исто така добро ќе се однесуваат, а има и објекти кои се уште егзистираат со пукнатини и не е спроведено нивно конструктивно санирање. На оваа констатација на објекти може да се очекуваат најголеми уривања и оштетувања;
- новите објекти од посебна важност се проектирани со поголем степен на заштита и во најголем број на истите ќе бидат употребливи веднаш по земјотресот;
- за индивидуалните станбени згради и покрај тоа што не се под директна контрола, вообичаените начини на градење зборуваат дека

процени и констатира следното:

Организираната заштита заради намалување на последиците подразбира вклучување на сите надлежни институции и организации во Општината, Градот и Републиката пред сè во преземањето на превентивните мерки за заштита и спасување од урнатини а особено во планската изградба, со која ќе се зголеми безбедноста на изградените објекти.

2.1.2 Загрозеност од поплави и уривање на високи брани

2.1.2.1 Загрозеност од поплави

Појавата на големи води и опасноста од поплави на подрачјето на Општина Кавадарци се должи на долготрајни едновремени врнежи во реоните на сливовите на реката Луда Мара. Степенот на опасноста зависи од интензитетот на дождовите, времетраењето и коинциденцијата на трите брана, како и времето кога тие се појавуваат.

Поплавите во летниот период се од пороен карактер и со голем интензитет при што зафаќаат помали подрачја но со големи штети. Во зимскиот период се појавуваат поплави пред сè поради брзото топење на снегот и врнење на дожд но со помали штети.

Од досегашните направени согледувања и добиени податоци може да се заклучи дека скоро сите реки и водотеци вклучувајќи ја и реката Луда Мара имаат пороен карактер со што заштитата и спасувањето од поплави ја прават сложена и Коритото на реката Луда Мара по целиот тек низ Општината е во фаза на регулација. Специфична. За успешно спроведување на мерката заштита и спасување од поплави од особено значење е прогнозите и проценките на очекуваните големи води. Од ова произлегува дека хидрометеоролошката служба мора да обезбедува сигурни и точни информации за порастот на протокот во речните корита и за врнежите по целиот речен слив.

Ако се служиме со хидрометеоролошките краткорочни прогнози, тогаш за секоја конкретна метеоролошка и хидролошка состојба можат да се добијат информации за очекување големи води. Оваа специфичност на

големите води како природна стихија, овозможува да се превземат одредени мерки за активна одбрана и заштита.

Ако се располага и со доволни информации за транспортната способност на речната мрежа во згрозеното подрчаје, тогаш со помош на прогностичките информации можат активностите да се усмерат на критичните места и во таков обем што може да биде доволно ефикасен за да ги спречи или пак ублажи последиците од големите води.

Активностите што се однесуваат на организацијата за заштита и спасување од поплави се во зависност од големината на порастот протокот на реките. Од досегашните искуства поврзани со поплавите во Кавадарци а врз основа на анализите, проектите и елаборатите изработени во Градот Кавадарци за оваа проблематика во изминатиот период се проценува дека заштитата од поплави треба да се организира во зависност од фазите на опасности од поплави кои можат да се предвидат и тоа:

прва фаза, започнува веднаш кога во реката има зголемен проток на води во коритото на р. Луда Мара, а според временските прогнози се очекува водостојот да расте;

втора фаза, започнува кога водостојот достигне критично ниво за излевање на водата во одделни реони и плавни подрачја, а во исто време се очекува натамошно зголемување на водостојот, и постои опасност за излевање од речните корита;

трета фаза, започнува кога водостојот го надмине критичното ниво за излевање на водите или кога се испуштаат поголеми количини на вода од акумулацијата Тиквеш

четврта фаза, започнува кога се очекува надоаѓање на катастрофални води или ако престои опасност од уривање на браната „Тиквеш“

Прогласувањето на поедини фази за заштита од поплави се условува од големината на протокот на реките Луда Мара, Црна река и други помали реки и е во зависност од степенот на опасноста, а прогласувањето го врши надлежен орган во Општината, Градот или Републиката.

Во плановите за реализација на евакуацијата ќе бидат конкретизирани правците на движење, локациските места, собирните пунктови по У.З. и други мерки и активности за успешно извршување на евакуацијата на населението.

2.1.2.2 Загрозеност од уривање на брани и насипи

Хидроакумулациите имаат големо значење како во однос на производството на електричната енергија, водостопанството, туризмот и

слично, но браните, особено високите преставуваат голема опасност, имајќи предвид дека при нивното уривање би биле предизвикани големи последици кај населението и материјалните добра.

Браната „Тиквеш“ е изградена на Тиквешкото езеро, на 14 километри од Кавадарци, Висината на браната е околу 180 метри, Акумулацијата на браната има вкупно зафатнина од 3,55 милиони кубни метри, а корисната зафатнина изнесува 2,60 милиони метри кубни вода.

Во случај на рушење на браната „Тиквеш“, директно на удар на поплавниот бран би било селото Возарци каде сеуште живеат околу 1000 жители.

Имајќи ја предвид целокупната состојба со високите брани, а со цел да се избегнат, односно намалат последиците од евентуално рушење или прелевање на браната потребно е надлежните државни органи на управата и субјектите кои стопанисуваат со високите брани, во рамките на своите надлежности за безбедност на браните доследно да се придржуваат на прописите и мерките утврдени со закони и други подзаконски акти. Особено значајно е обуката и запознавањето на

населението со знаците за опасност од уривање на брана како и со мерките и постапките за заштита и евакуација.

Мерките за заштита и спасување предвидени во поглавието загрозеност од поплави се однесуваат и за заштита и спасување во услови на рушење на високи брани.

2.1.3 Загрозеност од пожари и експлозии

2.1.3.1 Загрозеност од пожари во населени места

Во Општината Кавадарци постојат можности за настанување на пожари пред се поради несоодветни спроведени урбанистички мерки за заштита и спасување, голема густина на изграденост, градежни недостатоци, разни видови на топлотни извори и друго.

Според постојната состојба во Општината во зависност од видот на градбата, густината на објектите, има различна пожарна оптеретеност на одделни делови во Општината, односно урбани заедници. Како помалку загрозени објекти од појава на пожари се објектите кои се изградени во строгиот центар на Општината и во основа се од тврд материјал. Таму густината на изграденоста и населеноста е помала, пристапните патишта за противпожарните возила се поповолни, изведена е надворешна хидрантска мрежа, објектите се снабдени со внатрешни противпожарни хидранти, но не се секаде во исправна состојба. Се цени дека во овие објекти и населби опасностите од избувнување и ширење на пожарите се помали, а при евентуалната појава неможе да дојде до брзо ширење и до катастрофални последици.

Затоплувањето на објектите на подрачјето на Општината решено е на неколку начини и тоа: индивидуално со помош на термо акумулациони печки, печки на масло за горење, печки на дрва, печки на јаглен, печки на пропан бутан гас, прегорени масла и друго. Сепак најзагрозени се у.з.во кои е застапено индивидуалното затоплување и тоа заради несоодветното користење на уредите и средствата за греење посебно запаливите течности и гасови.

Карактеристични пример на непосредни чинители за појава на пожари се неисправни и оштетени оџаци, ложишта, дотраени електрични и плински инсталации, пренесување на пожар од објект на објект, голема густина на изграденост, користење на лесно запаливи материјали при изградба на објекти и слично.

Потребите од вода за Општината се дефинирани со специфична норма за водоснабдување усвоена по Основниот урбанистички план од 150л/ден. Во оваа норма е предвидена потрошувачка на вода за лична потреба на населението и за комунални потреби / наводнување на зеленило, миеење на улици, за лесна индустрија и како пожарна вода/. Со водоводната мрежа во станбените згради и другите објекти задолжително се градат внатрешни хидранти, а повеќе места се поставени и надворешни противпожарни хидранти. Покрај тоа има посебни хидранти кои се наменети за полнење на цистерни. Во одделни периоди особено на повисоките станбени објекти варира притисокот на водата во водоводната мрежа, односно кога изнесува помалку од 6 бари тешко може да се користи во својство на пожарна вода. Што се однесува на снабдувањето на Општината со електрична енергија, мрежата е доста разгранета со надземни и подземни водови.

Посебна опасност за предизвикување на пожари претставуваат електричните инсталации во старите згради особено индивидуалните кои се градени во поодамнешните години. На подрачјето на Општината постојат претпријатија и трговски друштва кои чуваат, складираат, дистрибуираат или користат во својата технологија запаливи течности кои преставуваат потенцијални опасности за појава на пожари, а пред се Макпетрол / бензиски пумпи/ како и разни авто сервиси. Тие покрај општите услови за заштита од пожари треба да преземаат и специфични превентивни мерки за превентивна заштита од појава на пожари од поширок обем.

2.1.3.2 Загрозеност од пожари на шумски површини

Шумските пожари предизвикуваат значителни материјални штети во стопанството а се загрозува и функцијата на шумите за зачувување на човекова околина и други корисни функции што ги овозможува шумата.

Во однос на опасноста од појава на пожари треба да се изнесе дека таа е присутна и во парковските површини со кои стопанисува ЈП „БОР “ или се на Општина Кавадарци.

Во Градот за потребите на Градот и околните населени места дејствуваат територијална професионална противпожарна единица. Покрај тоа, во рамките на различни стопански субјекти формирани се противпожарни единици за нивни потреби.

Исто така може да се констатира дека противпожарните единици не се кадровски пополнети и обезбедени со материјалнотехнички средства и опрема, согласно важечките стандарди, како последица на недоволни финансиски средства за опремување на противпожарните единици.

Треба да се напомене дека обученоста на граѓаните за гасење на пожари, ракување со противпожарните средства, свеста за потребата од придржување и спроведување на превентивните мерки не е на задоволително ниво.

Заради успешна и ефикасна заштита од пожари, особено внимание треба да се посвети на урбанистичките и градежните мерки и тоа во однос на:

микролокација на објектите; -вградување на инсталации, уреди и средства отпорни на пожари; -изградба на соодветни сообраќајници и природни патишта, како

слободни површини за ефикасна интервенција; намалување на пожарната осетливост на објектот; мерки за локализација и спречување на ширење на пожарот; мерки кои овозможуваат успешна интервенција при гасење на пожарот и спасување на луѓето, материјалните и други добра; изградба на хидрантска мрежа за брза и ефикасна интервенција како и вградени автоматски детектори за пожар.

Иако во изминатиот период се преземени низа мерки и активности за подобрување на состојбите во заштита од пожари и експлозии, сепак општите безбедносни состојби во оваа област се уште не се на потребното ниво и затоа треба да се преземат следните активности за заштита и спасување од пожари:

подготовка и спроведување на превентивни мерки во сите средини

објекти, места и простори каде постои можност за настанување на пожар - отстранување на причините за настанување на пожари; набљудување и известување за настанување на пожари; гасење и локализирање на пожари; организирање и подготвување на силите за гасење на пожари; заштита и спасување на населението, материјални и други добра од објектите, местата и подрачјата загрозени од пожар.

2.1.4 Загрозеност од неексплодирани убојни средства

Според Републичката процена,а врз основа на пребарувањата на теренот кои ги планира,подготвува и спроведува а Дирекцијата за заштита и спасување,може да се заклучи дека Кавадаречкото подрачје не спаѓа во карактеристичните подрачја во кои има поголема концентрација на неексплодирани убојни средства.

Меѓутоа, со оглед на опасностите, како и видот и карактерот на последиците кои може да бидат предизвикани врз населението и материјалните добра, заштитата од неексплодирани убојни средства претставува мошне комплексна мерка за заштита и заради тоа потребно е доследно придржување кон одредбите на пропишаните стандарди, оперативни процедури од страна на сите субјекти вклучени во таа проблематика, почнувајќи од нивното откривање, утврдување на видот, експлозивното полнење, извлекување на безбедно место, транспорт, складирање во соодветни магацински простории, се до нивното уништување. При извршување на сите наведени мерки и активности, од приоритетно значење е безбедноста на лицата кои истите ги спроведуваат /пиротехничари, санитетски екипи, возачи/ како и безбедноста на населението и материјалните добра, кои се непосредно загрозени од пронајденото неексплодирано убојно средство.

Секоја настаната експлозија во зависност од видот обемот и местото на настанување ќе предизвика човечки загуби со најразлични последици во зависност од надпритисокот на експлозијата пукање и кршење на стакло, исфрлање на прозорски крила, уривање на кровови и зидови, оштетување на скелетни конструкции и ранување или згуби на луѓето.

Заштитата од неексплодирани убојни средства, како мерка за заштита и спасување на населението и материјалните добра спаѓа во рамките на редовните надлежности и делокруг на работа на Дирекцијата за заштита и спасување, како во секојдневните редовните услови на живеење и работење, така и во услови на природни непогоди и други несреќи. Во подрачната единица за заштита и спасување за подрачјето на град Кавадарци е формирана специјализирана единица за заштита од неексплодирани убојни средства која го покрива целото подрачје на градот Кавадарци со околните населени места..

2.1.5 Загрозеност од свлечишта И лизгање на земјиштето

Територијата на Општина Кавадарци спрема инженерско геолошките испитувања,географската положба И густината на населението може да се подели во 4 зони И тоа:

- Северна зона која зафака северно од линијата што ги поврзува селата Фариш,дреново И Бегниште.
- Западна зона западно од р.Црна
- Јужна зона која зафака јужно од р.Црна И линијата која ги поврзува Горниково И Конопиште
- Источна зона го зафака останатиот дел од територијата на Општината.

Теренот е претежно ридчест,со исклучок на сецерна зона кој е низински. Населението на подрачјето на Општината е нерамномерно распоредена.Северната зона е доста густо населена,а останатите се многу ретко населени.На територијата на општината има објекти кои со своето постоење може да бидат опричина за лизгање на почвата И снежни намети,односно истите да бидат загрозеени.Такви објекти се акумулација Тиквеш И Градот во месноста Моклиште,доводот на водите од р.Бошава И патната мрежа во должина од 150 км. Сите овие објекти се лоцирани во северната зона каде И населението е најбројно.Шумите во општината се застапени во западната ,а најповеќе во хужната зона додека останатиот дел е непошумен.

2.1.6 Загрозеност од епидемии на заразни заболувања

Сегашната состојба во однос на појавата и движењето на заразните заболувања, како и начинот и степенот на водоснабдувањето, урбанизација на населените места, степенот на здравственото воспитание на населението и вкупниот развој на превентивната медицинска заштита, имаат непосредно влијание за значително подобрување на санитарно хигиенската состојба во Општината Кавадарци но и покрај тоа епидемиолошката состојба е константно несигурна.

Оваа констатација произлегува од податокот што сеуште се регистрираат релативно голем број на заболени од заразни заболувања и нивно повремено јавување во форма на помали или поголеми епидемии. Во мирнодобско време можни извори за настанување на разни заразни болестисе: неспроведувањето на соодветни мерки во водоснабдувањето одпадните води; пропусти во производството и чувањето на прехрамбени продукти од животинско и растително потекло; лоши санитарно –хигиенски услови; ненавремене и несоодветна дезинфекција, дизенсекција и деретизација; појава на заразни болести од различни извори;и друго. Сите овие извори можат да доведат до макро и микро епидемии на поедини или целосни подрачја, при што ќе се појават разни заразни болести . Заразните болести по своите специфични карактеристики и начинот на нивната појава и брзо ширење за краток период, можат да опфатат поголем број на лица и да доведат до состојба на епидемија. Ваквата појава може да се случи во градинки, училишта, други правни субјекти , јавни установи како и во поширокото населено подрачје.

Се проценува дека постои опасност од можноста на внесување на карантински заболувања преку лица кои престојувале во заразени подрачја а на истите при излегување или влегување во нашата земја односно во Општината не се преземени соодветни противепидемиски и други заштитни мерки предвидени со закони и други акти.

Се проценува дека последиците кај населението од појава на заразни заболувања во услови на природни непогоди или други несреќи се зголемуваат во зависност од влошените и пореметени услови во водоснабдувањето, исхраната, становањето, услови на работа како и низа други комунални и други состојби во една урбана средина каква што е Општина Кавадарци и пошироко во Републиката.

Во било која можност на појава на заразни болести ќе се зголеми потребата од крв, лекови, серуми, вакцини и друг санитарски материјал.

Со решавањето на задоволителен начин на снабдувањето со вода за пиење на населението во Општината се придонесува да се намали бројот на заболени од групата на цревни заразни болести и се поретко овие болести да се јавуваат во форма на епидемии. Меѓутоа, на поширокото градско подрачје а особено во селските населби кои користат вода за пиење од локални водоснабдителни објекти / чешми, бунари, пумпи/ поради бактериолошка и хемиска неисправност на водите за пиење, а особено поради неодржувањето на овие објекти преставува потенцијална опасност за појава на цревни заразни заболувања, пред се, поради движењето на населението од овие подрачја во Општината.

Затоа покрај другите мерки и активности, кои ги спроведуваат Републичкиот и регионалните заводи за здравствена заштита со нивните подрачни единици, приоритетна задача преставува вршењето на континуиран мониторинг и евалуација на санитарнохигиенската состојба на водоснабдувањето на населението, на објектите за водоснабдување и на безбедноста на водите за пиење.

Како опасност за појава на заразни болести преставуваат течните отпадни материи, кога ќе дојде до запушување на канализацијата и излевање на фекалните води што особено се појавува при обилни врнежи или поплави.

Отстранувањето на отпадните материи од Градот организирано се врши од ЈП Комуналец.

Заводот за здравствена заштита на град Кавадарци преку епидемиолошката служба врши следење и откривање на заразните болести и хемиските материи како можни фактори за настанување на масовно заболување и штетно влијание на здравјето на луѓето.

Имајќи ги предвид досегашните искуства за ангажирањето на здравствените установи во отстранување на последиците при природни непогоди, како и нивните капацитети и можности, може да се заклучи дека истите овозможуваат успешно извршување на задачите од областа на заштитата и спасувањето на населението

2.1.7 Загрозеност од радиолошка, хемиска и биолошка контаминација и акциденти со опасни материи

Радиолошка, хемиска и биолошка заштита опфаќа мерки и средства за навремено откривање, следење и контрола на опасностите од последиците од несреќи со опасни материи како и превземање на мерки за заштита и спасување како и одстранување на последиците од нив.

Хемиската контаминација на воздухот, водата и почвата, а со тоа и на населението и материјалните добра може да настане во редовни услови на живеење и работа, а најчести причини за тоа се:

различни дефекти и оштетувања;
неправилно ракување со средствата и постројките;
несоодветна заштита на магацинските простории и резервоарите со хемиски запаливи течности;
неконтролирано испуштање на хемиски отпад;
неконтролирана употреба на пестициди;
сообраќајни несреќи и друго.

Мерењето на присутноста на радиоактивноста го вршат следните институции: Републичкиот завод за здравствена заштита, Ветеринарниот институт и Центарот за примена на радиоизотопи во стопанството

2.1.8 Загрозеност од воени дејства и други вонредни состојби

Имајќи ги предвид природните, воените и урбаните фактори кои имаат влијание врз загрозеноста на определен простор, подрачјето на Општина Кавадарци од геостратешки аспект, има специфични и во повеќе елементи неповолни военостратешки карактеристики.

Во Републиката процена според степенот на загрозеност во Република Македонија се формираат четири основни загрозени зони. Општината Кавадарци припаѓа во првиот основен степен на загрозеност, односно простори со максимален степен на загрозеност каде што припаѓа градот Кавадарци со потесното и приградското подрачје. Поради тоа, во евентуална војна, во градот односно во Општината Кавадарци можат да се очекуваат следните последици:

човечки и материјални загуби за релативно кратко време;
разурнати значајни објекти во општината и градот;
појава на пожари, полави и други непогоди;
отежнато спроведување на мерките за заштита и спасување;
нарушување на севкупниот систем на организација и функционирање на заштитата и спасувањето според плановите за одбрана;
и други последици кои ќе бидат предизвикани од воените дејствија.

Густината на населеноста преставува значаен показател при процената на опасностите од човечки жртви, а влијание врз бројот на жртвите има и времето на денот кога се случува природната непогода.

Во услови на природни непогоди и други несреќи, кога има повредени и загинати лица, од приоритетно значење е времето и брзината на превземените мерки за заштита и спасување.

Во услови на воени дејствија и други вонредни состојби, соодветно на степенот на загрозеноста, се планираат, подготвуваат и спроведуваат мерките за заштита и спасување во настанатите услови.

2.1.9 Загрозеност од техничко-технолошки несреќи и заштита на животната средина

Општината Кавадарци е многу хетерогена средина од урбанистички, комунален и еколошки аспект. Таа е типично урбано градско подрачје со голема густина на население, голем број на станбени, деловни и други објекти кои се сместени на мал простор.

Нормално е во еден таков урбан простор да се создаваат сложени комунални проблеми особено во сообраќајот и комуникациите, кои произлегуваат од оптовареноста на просторот со возила, густот сообраќај, недоволни паркинзи, немање доволен простор за пешаци и сл.

Мерките за заштита и спасување од техничкотехнолошки катастрофи во себе содржат, покрај непосредната заштита на населението и материјалните добра и нагласена еколошка димензија односно заштита на животната средина.

Бројот на луѓето кои ќе бидат загрозувани при несреќи од опасна материја е тешко да се процени, имајќи во предвид дека се работи за широк спектар на опасни материји, различни по вид и специфични карактеристики.

Со оглед на тоа, се наметнува потребата од преземање на комплексни мерки за заштита и спасување на сите нивоа и од страна на сите задолжени субјекти, вклучени во системот на заштита и спасување.

Ако на сето ова се додадат и климатските прилики јасно е дека станува збор за типично урбана средина со голем број еколошки проблеми, за таа цел, а за да се креира еколошки план за акција со кој би се барале реални ефикасни и економски решенија за еколошките проблеми во Општината донесен е Локален еколошки акционен план чии основни цели се:

Заштитата на здравјето на луѓето, со преземање на активности за намалување на негативните влијанија, како последица на загадувањето на животната средина;

-Спречување и заштита од загадување, со доследна примена на прописи, стандарди, мерки и постапки;

-Институционално зајакнување на Општината и доследно спроведување на законските и други прописи.

Густината на населеноста преставува значаен показател при процената на опасностите од човечки жртви, а влијание врз бројот на жртвите има и времето на денот кога се случува природната непогода.

Во услови на природни непогоди и други несреќи, кога има повредени и загинати лица, од приоритетно значење е времето и брзината на превземените мерки за заштита и спасување.

Во услови на воени дејствија и други вонредни состојби, соодветно на

ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ И МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

1. Процена на бројот на настрадани

Во услови на природни непогоди и други несреќи, кога има повредени и загинати лица, од приоритетно значење е времето и брзината на превземените мерки за заштита и спасување.

Во услови на воени дејствија и други вонредни состојби, соодветно на степенот на загрозеноста, се планираат, подготвуваат и спроведуваат мерките за заштита и спасување во настанатите услови.

Примарна цел во услови на природни непогоди и други несреќи претставува превентивната заштита на населението и матијалните добра, односно прифаќање, заштита и медицински третман на населението кое останало без основни услови за живот или е повредено и трауматизирано со настанување на природната непогода.

Процената за бројот на повредените и загинатите зависи од низа фактори меѓу кои најрелевантни се:

густина на населеност и распоредување на населението во однос на жариштето или реонот на максималните ефекти на природната непогода;

карактерот и видот на природната непогода;

видот и степенот на повредливост на објектите;

брзината на оштетувањето и слично.

Во зависност од степенот на предизвиканите оштетувања, кај населението, се појавува состојба на незгриженост и состојба на повреди и смртност. Начелно, бројот на повредените и загинати лица може да се изрази со следната равенка;

$K = K_s + K' + K_2$ каде што:

K_s - број на жртви поради оштетување на објекти, - K' жртви од неконструктивни оштетувања;

K_2 - жртви од колателарни штети (K_2 не е особено изразена, но кога се појавува може да биде доминантна во вкупниот број на повредени и загинати);

K' е доминантна кај ниските степени на оштетувања, но варира и тешко може да се предвиди.

Односот на бројот на повредените и загинатите и обемот на материјалната штета, е значаен параметар и врз основа на тоа може да се даде процена за вкупниот број на повредени и загинати лица.

Густијата на населението е битна за процена на ризикот од човечки жртви, како и периодот од денот во кој се случила природната непогода.

Во услови на поголем број на повредени и загинати лица се спроведува стандардна тријажна категоризација според степенот и видот на повредените.

Времето е исто така значаен фактор и често пати од брзината на преземените мерки зависи бројот на повредени, односно загинати лица.*

ПРОЦЕНА ПО МЕРКИТЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

- 3.1 Евакуација
- 3.2 Засолнување
- 3.3 Згрижување на настраданото и загрозено население
- 3.4 Радиолошка, хемиска и биолошка заштита
- 3.5 Спасување од урнатини
- 3.6 Заштита и спасување од поплави и уривање на брани
- 3.7 Заштита и спасување од пожари
- 3.8 Заштита од неексплодирани убојни средства
- 3.9 Прва медицинска помош
- 3.10 Заштита на растенија и продукти од растително и животинско потекло.
- 3.11 Асанација на теренот

3.1 Евакуација

Евакуацијата како мерка за заштита и спасување, претставува планско, организирано и привремено преместување на населението и материјалните добра од подрачјето за кое се проценува дека може да биде зафатено од природни непогоди и други несреќи, односно од подрачјето на кое веќе настанало природни непогоди и други несреќи, на незагрозени или помалку загрозено подрачје, односно во релативно побезбедни простори. Евакуацијата претставува мошне комплексна мерка за заштита и спасување и како таква се планира, организира и спроведува во услови кога со другите мерки за заштита и спасување не може да се обезбеди соодветен степен на заштита на луѓето и материјалните добра.

Евакуацијата ќе се врши од урбаните заедници или одредени реони кои можат да бидат зафатени од природни и други несреќи во простор и населби на поширокото подрачје на Градот кои се утврдуваат со планот за спроведување на евакуацијата на населението на Општината а во соработка со другите општини и градот Kavadarci.

За прифат на ова население треба да се предвидат објекти кои ќе можат да овозможат нормално одвивање на животот на евакуираните лица и задоволување на животните потреби.

Имајќи ја предвид загрозеноста на подрачјето на Општината Kavadarci од природни непогоди и други несреќи, видот и карактерот на опасностите, како и последиците кои можат да бидат предизвикани во тие услови, се наметнува потребата од планирање, организирање и спроведување на евакуација на населението и тоа пред се на следните категории на граѓани: бремени жени и мајки со деца до 7 години; деца и ученици до 14 години; инвалиди, стари, болни и изнемоштени лица. Евакуацијата во начело треба да се планира за населението од подрачјата кои можат да

бидат загрозени од природни непогоди од поголеми размери (земјотреси, поплави, пожари, урнатини, РХБ контаминации и слично). При изработка на плановите за успешна евакуација ќе бидат утврдени конкретните потребни податоци а особено за:

бремени жени и мајки со деца до 7 години;

деца и ученици до 14 години;

инвалиди, стари, болни и изнемоштени лица.

Евакуацијата во начело треба да се планира за населението од подрачјата кои можат да бидат загрозени од природни непогоди од поголеми размери (земјотреси, поплави, пожари, урнатини, РХБ контаминации и слично). При изработка на плановите за успешна евакуација ќе бидат утврдени конкретните потребни податоци а особено за:

вкупниот број на граѓани кои подлежат на евакуација;

категории на граѓани предвидени за евакуација со утврдување на соодветни приоритети;

територијата која е загрозена од појава на природни непогоди, видови на опасности и последици кои можат да бидат предизвикани;

да се определет места и објекти за прифат на евакуираните лица со обработка на податоците за: бројот на објекти за сместување, обезбеденост со вода за пиење и употреба, можности за исхрана, здравствена заштита, продолжување на процесот за образование на децата од училишна возраст, патна инфраструктура и одалеченост, начинот на евакуација, безбедноста на евакуираните лица, соработка со другите институции и субјекти вклучени во евакуацијата на населението и слично.

3.2 Засолнување

Засолнувањето опфаќа планирање, изградба, одржување и користење на засолништата и други заштитни објекти, како и засолнување на населението и материјалните добра. Потребите на објекти за засолнување се планираат според прописите за просторно и урбанистичко планирање и се градат според местото на живеење, местото на работа и јавни места како јавни засолништа.

Засолнувањето на населението и материјалните добра во Општината Kavadarci ќе се организира и спроведува во засолништата во ново изградените /станбени, деловни, и др./ објекти, прилагодување на постоечките погодни објекти /простории/ за засолнување, планирање на изградба на заштитни објекти /рововски засолништа и засолни/.

Во општина Кавадарци има приближно 41000 жители од кои приближно 30000 живеат во градот Кавадарци, а остатокот по селата. Според проценките околу $\frac{1}{4}$ од градското население во случај на војна по различен основ ќе се пресели во градското подрачје а останатите треба да се засолнуваат. Дел од нив би се засолнале во засолништа а дел во инпровизирани подруми.

Бидејќи за дел од населението не ќе може да се обезбеди засолнување во засолништа со осодветен степен на заштита, треба да се превземат соодветни мерки и активности за изградба на заштитни објекти, (рововски засолништа и засолни за дополнителна заштита).

Во Планот на Општината за мерката засолнување ќе бидат утврдени локациите, капацитетите и начинот на користење на секое засолниште, за секоја урбана заедница посебно.

Засолнувањето на материјалните добра се разрешува посебно во рамките на претпријатијата, јавните установи и служби.

Јавните установи како што се музеите и архивите во своите плански документи за заштита и спасување утврдуваат конкретни организациски, оперативни и други мерки во врска со заштитата и спасувањето на своите материјалните добра.

Сите претпријатија, јавни установи и служби ги спроведуваат мерките за засолнување во сообразност со сопствените потреби и услови за заштита на луѓето и материјалните добра, и обезбедуваат минимум средства за лична и колективна заштита.

Во рамките на активностите за организирање и спроведување на мерката засолнување се превземаат и следните задачи:

проверка на исправноста на засолништата;

проверка на списоците за користење на засолниште;

определување на екипа одговорна за начинот на користење, престој и напуштање на засолниште;

утврдување правци на движење кон засолништата и запознавање на населението со знаците за тревожење во случај на опасности и други несреќи и постапките на населението во тие ситуации.

Ако нема поголеми разурнувања и други опасности граѓаните ги напуштаат засолништата и другите безбедни места, се враќаат во своите домови и на работните места и се вклучуваат во акциите за заштита и спасување кои ги спроведуваат единиците за заштита и спасување.

3.3 Згрижување на настрадано и загрозено население

Со оглед на фактот дека Општина Кавадарци е загрозена од различни видови природни непогоди и други несреќи од поголем обем кои може да предизвикаат сериозни последици врз

населението, се наметнува потребата од преземање на мерки и активности за згрижување на настраданото и загрозеното население / Општина Кавадарци располага со голем број на објекти во јавна употреба, /хотели, училишта, домови и сл./ кои можат да се користат за сместување, исхрана и здравствено згрижување на настраданото и загрозеното население и истите со сите показатели треба да бидат евидентирани и на соодветен начин обработени во планските документи.

Природните непогоди, покрај директните последици врз населението и материјалните добра, во голема мера го нарушуваат нормалното одвивање на животот на подрачјето на која има таква појава / земјотрес, поплава, пожар, свлекување на земјиштето и друго/ и заради тоа потребно е да се преземат сеопфатни мерки за заштита и спасување од страна на сите задолжени субјекти како во однос на обезбедување на квалитетна вода за пиење и употреба, медицинска заштита, спречување на појавата на заразни болести и епидемии, социјална заштита и слично.

Густината на населеност и времето во денот кога се случува непогодата претставува значаен показател при процената на опасностите од човекови жртви.

Населението зафатено со природна непогода е изложено на различни повреди по вид и степен на повредувања, а има и одреден број жртви.

Во тие услови се спроведува стандардна триажна категоризација на повредените. Лицата што имаат сериозни повреди се транспортираат до медицинските установи, на полесно повредените лица им се укажува прва медицинска помош и се упатуваат на домашна нега, додека лицата кои што не настрадале помагаат во спасувањето на повредените и настраданите.

Во услови на природни непогоди и други несреќи, кога има појава на повредени и загинати лица, од приоритетно значење е времето и често пати од брзината на преземените мерки зависи и бројот на повредени, односно загинати лица.

Општина Kavadarci располага со голем број на објекти во урбаните средини /хотели, училишта, домови и сл./ кои можат да се користат за сместување, исхрана и здравствено згрижување на настраданото и загрозеното население и истите со сите показатели треба да бидат евидентирани и на соодветен начин обработени во планските документи. Процената за бројот на повредени и загинати зависи од низа фактори, меѓу кои најрелевантни се: густина на населеност, карактерот и видот на природната непогода, видот и степенот на повредливост на објектите, брзината на оштетувањето и слично.

Во рамките на оваа мерка за заштита и спасување, потребно е: да се процени можниот број на настраданото и загрозеното население врз основа на видот, карактерот и интензитетот на природните непогоди, како и последиците предизвикани од истите. да се утврдат подрачјата и реоните каде во зависност од видот на природната непогода би имало најголем број настрадани и загрозени; да се определат реоните за прифат на настраданите и загрозените; начинот на пронаоѓање и давање прва помош на повредените лица; да се определат објектите за сместување, како и обезбедување на исхрана и други услови за живеење.

Особено значајна улога во реализирањето на оваа мерка за заштита има Министерството за внатрешни работи, односно Секретаријатот за внатрешни работи на Kavadarci кој ги спроведува потребните мерки на јавниот ред и мир и безбедноста на загрозените подрачја за време на природните непогоди и други поголеми несреќи, а особено се грижи за обезбедување на местата каде што е настаната непогодата. Особена улога во спроведување на овие задачи има Полициската станица во Кавадарци.

Во целиот тек на отстранувањето на последиците се користат расположивите средства за врски особено телефонски и радио врски, а особено Регионалниот центар за управување со кризи, при тоа , радио врските и другите врски на сите органи и организации се ставаат во функција на заштитата и спасувањето во вонредни состојби. Во регионалниот центар на Општина Kavadarci се формира регионален штаб како оперативно стручно тело на Центарот, кој раководи со активностите за превенција и справување со кризни ситуации.

Заради континуирано и ефикасно извршување на, горенаведените мерки и активности Регионалниот центар за Kavadarci работи 24 часа секој ден во неделата и е воспоставен единствен комуникацискоинформативен систем со единствен број на повик – јавување (195).

Преку Регионалниот центар за Градот Kavadarci а заради известување на учесниците во системот на управување со кризи и на населението се организира известување и тревожење. Исто така Центарот врши анализа и обработка на податоците и информациите и ги доставува до сите учесници во системот за управување со кризи.

Во случај на природни непогоди и други несреќи одреден број на објекти ќе бидат уништени а населението ќе остане без најнеопходните услови за живот односно ќе дојде до евентуално пореметување во снабдувањето на населението со неопходните прехранбени и други продукти.

Во ваа област особено е значајна координацијата на надлежните органи заради воспоставување соработка со производните, прометните и услужните претпријатија заради обезбедување на најнеопходните средства за живот /храна, облека, постелнина и др./.

3.4 Радиолошка, хемиска и биолошка заштита и акциденти со опасни материји

Радиолошката, хемиската и биолошката заштита преставува превземање на мерки и активности заради спречување, ублажување и одстранување на последиците од радиолошки, хемиски и биолошки агенси врз населението и материјалните добра во услови на природни непогоди и техничко-технолошки несреќи.

Општите климатски услови имаат големо влијание во однос на задржувањето и распространувањето на РХБ агенси, додека метеоролошките параметри (температура на воздухот и земјиштето, влажноста на воздухот, атмосферските врнежи, вертикалната стабилност на воздухот, брзината, правецот насоката и стабилноста на ветерот) се многу значајни во однос на превземањето на мерките за заштита и спасување.

Најефикасен облик на заштита од РХБ агенси како и акциденти со опасни материји преставуваат засолништата, кои покрај тоа што обезбедуваат висок степен на заштита, овозможуваат и подолготраен престој .

Радиолошка, хемиска и биолошка деконтаминација во зависност од видот на агенси се врши според посебни процедури за таа намена.

Во заштитата на луѓето и материјалните добра од РХБ агенси учествуваат сите задолжени субјекти во рамките на своите надлежности и делокруг на работа.

Превентивните мерки за заштита од опасните материи најчесто се применуваат преку: функционирање на разни автоматски системи за откривање, јавување и следење на условите на непосредна опасност или во услови на веќе настанат ацидент; доследно применување на законските прописи при производство, ускладиштување и транспорт на отровните и експлозивните материи; редовна техничка контрола на исправноста на постројките и апаратите во кои се чуваат или преработуваат опасните материи; во процесот на производството, транспортот и манипулацијата со опасните материи да се обезбеди крајно дисциплиниран однос кон работата и ракувањето со отровните и експлозивните материи; - преземање активности за обучување на населението во околината на хемиската индустрија со цел да се запознаат со карактерот на евентуалната загаденост на воздухот и водата и со примена на заштитните мерки; во случај да настанат акцидентни појави во одделни претпријатија од помали размери службата во претпријатијата, за заштита и спасување и другите надлежни органи преземаат итни оперативни мерки да се спречи натамошното ширење на појавата и да се одстранат настанатите последици; ако настанатата појава е од поголеми размери тогаш итно се ангажираат стручните организации и органи во Градот за укажување на прва медицинска помош, спасување на повредените лица, згрижување на настраданите и целосно одстранување на последиците.

3.5 Спасување од урнатини

Регионот на Македонија, каде во пошироката лоцираност спаѓа и Општината Kavadarci е исклучително богата со голем број на раседи со потенцијална можност да предизвикаат земјотреси со поголема магнитуда , односно земјотреси со 9 степени по меркалиевата скала.

Од горе кажаното може да се заклучи дека подрачјето на Општината како најгусто изградено и населено е најизложено на големи ризици од уривање од евентуалени земјотреси а последиците од уривањето ќе зависат и од степенот односно јачината на земјотресот.

Од сето ова може да се заклучи дека во централното градско подрачје поради густината и височината на објектите и други урбани карактеристики мора да има доследно придржување на урбанистички мерки и прописи за градење на објекти во активни трусни подрачја.

Се проценува дека во перманентната заштита спаѓа и проучувањето на сеизмичноста, издвојување на зони со поголема потенцијална опасност односно изработка студија за повредливоста на одредени зони и групации и друго.

Со цел да се надминат последиците од дејство на земјотресите, донесени се повеќе технички прописи за сеизмичка изградба на објекти, на овој начин се обезбедува солидна заштита и намалување на последиците при појава на земјотреси. Меѓутоа, и покрај ваквата состојба во Општината во наредниот период потребно е да се преземат следните мерки и активности:

урбанистичко и регионално планирање, вклучувајќи ги и асеизмичкото проектирање и градење на објектите.

во услови на планирана заштита посебно внимание треба да се обрне на комуникациите и тоа на комуникациите од сите аспекти: сообраќајни, телефонскотелеграфски и радио комуникациски и други.

Од посебен интерес е да се истакне дека при проектирањето и планирањето да се води сметка за стратешки важните објекти како што се: болници, училишта, административни и други објекти,

комуникациски центри и други за кои е потребен поголем степен на заштита;

градење на сеизмички активни објекти врз основа на современите сознанија и со употреба на современи начини на градење и проектирање за да се обезбеди потребното ниво на жилавост и поволните перформанси на констукциите за динамичките сеизмички дејства;

рехабилитација, односно санација и зајакнување на постојните објекти /посебно на стари згради, незајакнати објекти и други објекти/ кои имаат доволна сеизмичка отпорност и особини на потребната жилавост за одредбеното пробалистичко ниво на повредливост;

при изградбата на објектите преку градежната инспекција да се обезбеди почитување на градежно техничките мерки и норми за асеизмичка изградба;

при изработка на просторните и урбанистичките планови да се вградуваат елементите за заштита и спасување од земјотре

Во спроведувањето на оперативните мерки за заштита и спасување од урнатини и справување со опасностите и настанатите последици, учествуваат сите надлежни субјекти од различни области (градежништво, комунални дејности, транспорт, здравствена заштита, противпожарна заштита, угостителство, образование и други) соангажирање на персоналните и материјалнотехничките ресурси со кои располагаат. Во зависност од опасностите и предизвиканите последици во оперативните мерки и активности може да се вклучат и хуманитарните здруженија и невладини организации.

3.6 Заштита и спасување од поплави и од уривање на високи брани

а) Поплави од поројни дождови

Согласни Процената во точка 2 за загрозеност од поплави и уривање на високи брани потребно е да се преземат следните задачи и активности:

редовно одржување на речните корита и одводните канали;

чистење на нанос и одстранување на прекумерна развиена вегетација проверка на оштетувањата на облогите на регулациите;

забрана за фрлање на ѓубре, шут и отпадоци во коритата на реките;

да се спречи неконтролирано користење на песок и чакал од речните корита;

јавните претпријатија и организации, а особено Водовод и Канализација, Топлификација, Електростопанство, Телекомуникации и други треба да имаат свои согледувања за отежнатите услови на функционирање на нивните инсталации и уреди во услови на поплави и да ги дефинираат однапред критичните места и да утврдат соодветни решенија и мерки кои ќе се превземат од нивна страна.

Општината во сите четири степени воведува дежурство, ја следи ситуацијата и донесува соодветни решенија.

За евакуацијата да биде успешно извршена потребно е преземање и на превентивни мерки како што е: запознавање на населението со звучниот сигнал за опасност од елементарни непогоди преку Регионалниот центар за кризи на Општината и Градот и средствата за јавно информирање, како и запознавање на граѓаните со правците на движење при евакуацијата и реонот во кој треба да се евакуираат.

Во планот на Општината за мерката заштита од поплави, ќе бидат утврдени правците на движење на граѓаните, собирните места и местата за евакуација за секоја урбана заедница посебно.

Во случај на евентуална поплава се предвидуваат да се превземат и следниве оперативни мерки и задачи: -постојано дежурство и контрола на водената стихија; -снабдување на настраданото население со прехранбени артикли; -превземање мерки за евентуални потреби за ангажирање на дополнителни интервенции, сили, алат, средства, механизација и друго со цел брзо санирање на настанатите состојби; -барање помош од претпријатија, организации и од соседните општини, ако тоа го наложува ситуацијата на теренот.

По завршувањето на активностите за заштита и спасување од поплави, односно по престанокот на опасноста од поплави сите надлежни субјекти пристапуваат кон одстранување на последиците од предизвиканата поплава и тоа:

формирање на комисија за процена на штетите и последиците во зависност од настанатите последици од поправите се преземаат мерки за санација на подрачјето, давање неопходна помош на настраданото население, како и спроведување на здравствен и хигиено епидемиолошки мерки и др.

3.6.1 Уривање на високи брани

Имајќи ги предвид наведените податоци во процената за загроеноста на населението и материјалните добра во загроеното подрачје во случај на ненадејно уривање на високите брани, може да се очекуваат катастрофални последици во загубите на човечки животи и нанесување на големи материјални штети низводно во зоната на плавниот талас и во урбаниот дел.

Сите предвидени превентивни и оперативни мерки кои се однесуваат за заштита од поплави се превземаат и во случај на уривање на високи брани, а евакуацијата на населението се врши по истата постапка предвидена за евакуација во случај на поплави.

Меѓутоа, за успешно преземање и спроведување на превентивните и оперативни мерки за заштита од полати од уривање на високи брани од особена важност и значење се мерките и задачите кои треба да ги преземат и спроведуваат организациите кои стопанисуваат со браните, кои особено се однесаваат на:

благовремено откривање на опасностите за ненадејно рушење на високи брани;

навремено и точно информирање на надлежните органи за состојбата на објектот и безбедноста на неговото користење;

навремено известување и тревожење на населението во загрозените места низводно од браната во случај на ненадејно рушење на браната;

како и сите други мерки и задачи кои согласно законските прописи треба да ги презема овластената организација.

3.7 Заштита и спасување од пожари

Врз основа на процената на загрозеност и повредливост на подрачјето на Општината, општа е оценката дека во случај на војна или елементарни непогоди можат да бидат предизвикани пожари од шиорки размери.

Мерките за заштитата од пожари опфаќаат отстранување на причините за настанување на пожари, откривање, спречување на ширење и гасење на пожар, како и давање на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожар, односно преземање на превентивни и оперативни мерки за заштита и спасување од пожари.

Под превентивни мерки се подразбира доследна примена на законските акти кои ја регулираат заштитата и спасувањето од пожари, формирање сили за заштита и спасување во Општината, спроведување едукативни активности за оспособување на субјектите и граѓаните за заштита од пожари, како и јавна афирмација на овие активности преку јавните гласила, весници и други форми. Во тој правец, особено значајни се:

контрола на примената на техничките и другите нормативи за превентивна ПП заштита во областа на урбаното планирање, градежништвото и технолошките процеси а особено во органите на Општината задолжени за областа на планирањето и урбанизмот;

контрола на примената на посебните мерки за заштита од пожари во организациите, објектите во кои што се произведуваат, преработуваат, користат и складираат запаливи течности, запаливи гасови и експлозивни материји, односно одржување на соодветни и исправни уреди и инсталации за заштита од пожари и потребна ПП опрема за гасење пожари;

ЈП „Комуналец,, е должно да обезбеди улична хидрантска мрежа која треба да ја одржува и да врши контрола на проточниот капацитет и притисок на водата,а треба да има План за подрачјето на Општината во кој треба да се вцртани местата на хидрантите и вентилите,водовите на хидранската мрежа со ознака на профилите и капацитетот; спроведување на обврската за постоење на пожарен куќен ред во станбените, деловните и индустриските објекти кои не изготвуваат план за заштита и спасување од пожар; - Противпожарниот сојуз на Градот Kavadarci, како и ДППД и посебните служби за заштита во јавните претпријатија, трговските друштва, установи и служби да вршат соодветна стручна обука и запознавање на работниците со опасностите од пожар сврзани со работата и работните задачи, како и со мерките и средствата за заштита и спасување и гасење на пожар; обука и запознавање на граѓаните со опасностите од пожар и со мерките за заштита и спасување од пожар, како и со одговорноста за непридржување кон пропишаните мерки за заштита од пожар; во станбените, деловните згради и јавните објекти да се избегнува користењето и чување на запаливи течности и гасови, и да се обезбедат патиштата за евакуација, односно да се отстранат пречките кон и

на против пожарните скали; Советот на Општината најмалку еднаш годишно да ја разгледува состојбата на заштитата од пожари и остварувањето на задачите за заштита од пожари; претпријатијата, јавните установи и службите должни се најмалку еднаш годишно да ја разгледуваат состојбата за заштита од пожар и да преземаат потребни мерки за нејзино подобрување. Воедно тие се должни да ја одржуваат во исправна состојба својата хидрантско-противпожарна и водоводна мрежа; обезбедувањето на доволни количини и непрекинато снабдување со вода е битен услов за успешно гасење на пожари. За гасење на пожари во Општината ќе се користат водите од: градската водоводна мрежа, реката Луда Мара, посебни водови и бунари како и води и извори кои им припаѓаат на граѓани и правни лица.

Активностите за спроведување на превентивните мерки ги извршуваат надлежните органи во Општината, инспекторите за заштита од пожар, Општинскиот ПП сојуз како и надлежните органи во претпријатијата, трговските друштва, јавните установи и служби.

Задолжените субјекти во Општината и Градот за спроведување на заштита и спасување од пожари во рамките на оперативните функции спроведуваат активности и мерки одкако надлежен орган ќе утврди и извести за постоење на можност за настанување на пожар. Во таков случај надлежните и одговорни лица во задолжителните субјекти ја зголемуваат готовноста за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

Во зависност од видот и местото на настанување на пожарот, за време траење на опасноста, задолжените субјекти за спроведувањето на заштитата и спасувањето ги спроведуваат следните активности и мерки:

Општината Кавадарци преку своите органи /Советот на Општината, Градоначалникот, Штабот за заштита и спасување и соодветните служби и органи/ учествуваат во спроведувањето на заштитата и спасување од пожари со ПП единици за гасење според утврден

начин за нивно ангажирање; гаснењето на пожарите и спасувањето на луѓето и имотот се спроведува со организирана акција на противпожарните единици. Постапката за гаснење на пожар ја опфаќа севкупната активност на противпожарните единици од моментот на добивањето на известувањето за настанувањето на пожарот, излегувањето на интервенцијата, текот на акцијата за гаснење и спасување па се до враќањето во седиштето; по правило при помали и средни пожари ќе интервенираат силите на чија локација е настанат пожарот, како и единицата на доброволното противпожарно друштво, кое дејствува на одредената локација; во услови на пожари од големи размери, особено на пожари на шуми и други отворени простори кои неможат да се изгаснат од страна на ТППЕ и правните субјекти што стопанисуваат со тие површини, тогаш се ангажираат просторните сили за заштита и спасување на Општината. Ако и овие сили за заштита и спасување не можат да го изгаснат пожарот тогаш по барање на Градоначалникот на Општината се употребуваат републичките сили за заштита и спасување; во зависност од наведените елементи за видот на пожарот и последиците од него се спроведува евакуација и згрижување на населението и материјалните добра, согласно Планот за евакуација на Општината Центар; во спроведување на овие оперативни мерки а заради одржување на јавниот ред и мир, пружањето прва помош, прифат и лекување, се вклучуваат одредени служби и органи на Министерствата кои се за тоа надлежни или имаат обврски во областа на заштитата и спасувањето. особено значајна мерка во спроведувањето на заштитата и спасувањето од пожари е силите за заштита и спасување првенствено да се употребуваат за спречување на ширењето и гасењето на пожарот.

По завршувањето на активностите и мерките за заштита и спасување односно по локализирање на појавените пожари задолжителните субјекти пристапуваат кон отстранување на последиците предизвикани пожари и тоа:

Формирање на комисија за процена на штетите и последиците; Во зависност од настанатите последици од пожарот се преземаат мерки за санација на подрачјето, давање неопходна помош на

настраданото население, како и спроведување на здравствени и хигиено епидемиолошки мерки.

Овие мерки и активности ги реализираат: претпријатијата, јавните установи и служби, Општината, како и соодветните служби и органи кои со законски акти се задолжени за спроведување на овие задачи.

3.8 Заштита од неексплодирани убојни средства

Мерката за заштита од експлозии, експлозивни материи и неексплодирани убојни средства заради перманентна заштита на населението и материјалните добра се организира и спроведува во мирновременски и воени услови.

Активностите и мерките за заштита и спасување од експлозивни материи и евентуални експлозии во мир преземаат сите претпријатија јавни установи, служби и органи на државната власт кога во својата дејност и работа користат експлозивни материи или со користењето на хемиските средства и материи може да предизвикаат опасности од ваков вид.

Посебни мерки за заштита и спасување од експлозивни материи и експлозии преземаат претпријатија, трговски друштва, јавни установи и служби кои се занимаваат со превоз чување или промет со експлозивни материи, како и претпријатија кои во својата дејност за извршување на работите користат експлозивни односно експлозивни материи. При нивното работење до крајни граници треба да се почитуваат и применуваат пропишаните законски одредби и технолошки процеси за производство, набавка, транспорт, чување и користење на експлозивни материи и експлозивни средства.

Заштита од неексплодирани убојни средства во мир организира Дирекцијата за заштита и спасување која редовно ги собира пронајдените неексплодирани убојни средства, врши нивно пренесување во посебни објекти за чување и ги уништува согласно Правилникот за пронаоѓање, уништување на неексплодирани убојни средства.

За време на интервенциите се превземаат максимално безбедносни мерки како не би дошло до повреди и други несакани последици, а при уништувањето на неексплодираните убојни средства на погоден начин се известува населението. Транспортот на овие средства се врши со возила кои се означени со соодветни знаци за превоз на експлозивни материи во придружба на сообраќајна полиција и по споредни патишта кои не се оптоварени со саобраќај.

3.9 Прва медицинска помош

Со оглед на отежнатите услови за живот и работа во услови на природни непогоди и други несреќи, а заради заштита и спасување на населението, потребно е од сите задолжени субјекти да се преземат следните мерки и активности:

спречување на појавата на масовни заразни заболувања;

Републичкиот завод за здравствена заштита и Дирекцијата за храна, во соработка со јавните комунални претпријатија, потребно е

да вршат засилена контрола на исправноста и безбедноста на водата за пиење, како и заштитата на здравјето на населението;

Државниот санитарен и здравствен инспекторат, редовно да преземаат санитарнохигиенски и противепидемиски мерки;

посебни превентивни мерки се превземаат од ветеринарната инспекција која врши контрола на животните и производите од животинско потекло. Исто така санитарната инспекција врши редовна контрола на прехранбените производи кои се наоѓаат во производство и промет на подрачјето на Градот и Општината;

Републичкиот завод за трансфузиологија во соработка со организацијата на Црвениот крст се грижат за спроведување на акциите и програмата за обезбедување и доброволно дарување на крв, како и создавање услови за чување одредени количества на крв и крвна плазма кои се неопходни;

во случај на повреди на луѓето од било кои природни непогоди особено при масовни несреќи Службата за итна медицинска помош сите расположиви сили и средства ги насочуваат кон спасување на повредените лица. Здравствените организации во Градот особено градската болница, Ј.З.У. Kavadarci при природни непогоди работат во зголемен обем и создаваат услови да се укаже потребна медицинска помош;

заради спречување на појава на заразни болести и епидемии на подрачјето на Општината се преземаат соодветни превентивни мерки од надлежните органи за масовно здравствено просветување на населението;

во Градот во Заводот за здравствена заштита формирана хигиено епидемиолошка служба во која посебно има стручни одделенија и тоа микробиолошка лабораторија, одделение за хигиена и епидемиолошко одделение, кои што служба своите активности ќе ги насочи во сите средини во Општината;

во рамките на Заводот за здравствена заштита на Градот работи станица за дезинфекција, дезинсекција и дератизација кој има задачи да ја реализира посебната програма за превентивна дезинфекција, дезинсекција и дератизација на целото подрачје на Градот;

посебни превентивни мерки се превземаат од ветеринарната инспекција која врши контрола на животните и производите од животинско потекло. Исто така Дирекцијата за храна врши редовна контрола на прехранбените производи кои се наоѓаат во производство и промет на подрачјето на Градот и Општината;

на местата каде се појавени заразни заболувања или каде се случени вонредни состојби, Заводот за здравствена заштита презема мерки да се изврши дезинфекција, дезинсекција и дератизација со кои треба да бидат обезбедени соодветни средства за нивно изведување;

Градскиот завод за здравствена заштита како единствена организација во случај на појава на вонредни состојби ја врши организацијата и го спроведува вакцинирањето на населението заради негова заштита од појава и ширење на заразните болести. При тоа се формира посебен стручен штаб за карантински болести кој ја следи состојбата и дава известување на органите во општините и Градот и на населението. При одстранувањето на последиците од вонредните состојби од пошироки размери и со комбинација на повеќе појави известувањата на населението со упатства за преземените мерки и активности.

Примарна цел во услови на природни непогоди и други несреќи преставува заштитата на населението и материјалните добра, односно прифаќање, заштита и медицински третман на населението кое останало без основни услови за живот или е повредено или трауматизирано со настанување на природната непогода.

3.10 Заштита и спасување на растенија и животни и продукти од растително и животинско потекло

Поаѓајќи од фактот дека Општина Kavadarci е чисто урбана градска Општина може да се констатира дека проблемите од оваа област ќе бидат присатни кај претпријатијата и разните трговски друштва и организации кои се занимаваат со оваа дејност или вршат производство и промет на овие производи или продукти. Овие

организации согласно законските прописи се должни да преземаат соодветни мерки за

Целокупната дејност ја контролираат постојани и овластени ветеринарни инспектори кои го контролираат производството, прометот и транспортот на животните и производите од растително и животинско потекло.

3.11 Асанација на теренот

Асанација на теренот е збир на мерки што се преземаат а кои се во директна зависност од видот и обемот на природната непогода но генерално треба да се преземат мерките и активности за:

спречување на појава на заразни заболувања кај населението - пронаоѓање, собирање, идентификација, транспорт и погреб на загинати и умрени лица; -обезбедување исправна вода за пиење и употреба -пронаоѓање и закоп на загинати животни; -чистење на теренот од разни глодари и инсекти; -отстранување на отпадни и други опасни материи; -дизенфекција, дезинсекција и дератизација на теренот и објектите;

спроведување на санитарно хигиенски мерки;

други мерки и активности во зависност од состојба на теренот.

Видови мерки за Заштита на животната средина

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и животната средина потрено е преземање на превентивни мерки а особено на:

мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи;

мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти;

мерки кои се превземаат за заштита на животната средина во смисол на ограничување на ефектите од емисијата на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

Ако на сето ова се додадат и климатските прилики во Kavadarci-kiot region јасно е дека станува збор за типично урбана средина со голем број еколошки проблеми, за таа цел, а за да се креира еколошки план за акција со кој би се барале реални ефикасни и економски решенија за еколошките проблеми, во Општината Kavadarci донесен е Локален еколошки акционен план чии основни цели се:

заштитата на здравјето на луѓето, со преземање на активности за намалување на негативните влијанија како последица на загадувањето на животната средина;

спречување и заштита од загадување со доследна примена на прописи, стандарди, мерки и постапки;

институционално зајакнување на Општината и доследно спроведување на законските и други прописи.

Поаѓајќи од напред изложеното за карактерот и физиономијата на природните непогоди и други несреќи, обемот и видот на последиците што можат да бидат предизвикани на подрачјето на Општината а со цел да се намалат последиците и успешно да се дејствува во новосоздадените услови неопходно е да се организира и подготви заштита и спасувањето со сите нејзини елементи за да се обезбеди заштита на луѓето материјалните и други добра. Имајќи ги во предвид сите овие елементи и факти неопходно е во Општината Kavadarci да се преземат следните:

:

3.14 АКТИВНОСТИ ЗА ФОРМИРАЊЕ И ОСПОСОБУВАЊЕ НА СИЛИТЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

- формирање сили за заштита и спасување во Општината согласно Законот за заштита и спасување;
- пополнување и опремување на општинските сили за заштита и спасување според Одлуката на Владата на Р.М;
- интензивно обучување и оспособување на припадниците на Општинските сили за заштита и спасување;
- формирањето и оспособувањето на силите за заштита и спасување во трговските друштва, јавните и други претпријатија, установи и служби на кои заштитата и спасувањето им е законска обврска;
- паралелно со реализирањето на горе наведените активности, да се пристапи кон изготвување на План за заштита и спаување по мерките за заштита и спасување на Општината Kavadarci.

По реализацијата на утврдените мерките и активности за формирање и оспособување на силите за заштита и спасување, Процената ќе биде ажурирана и изработена според утврдената методологија.

3.14.1 Потребите и можностите за организација и раководење со заштитата и спасувањето и организирањето на силите за заштита и спасување

3.14.2 Раководење со заштитата и спасувањето

Со оглед да Штабот и единиците за заштита и спасување во општината се уште се во фаза на формирање (направена е процена на СЗС и донесена е одлука за нивно формирање), во моментот не може да се зборува за некоја конкретна организација и подготвеност за раководење со силите за заштита и спасување (СЗС) во општината.

Со оглед да општината има одредено искуство и традиција од поранп во овој поглед, може да се очекува дека со текот на формирањето на СЗС (кое ќе оди етапно-по приоритет), а пред се на Штабот за ЗС брзо ќе се створат услови за потребното ниво на организација и раководење со истите.

3.14.2 Организациона структура на Штабовите за ЗС

3.14.2.1. Општински штаб за ЗС

3.14.2.2. Штабови за ЗС во трговските друштва (ТД), јавните претпријатија (ЈП), установи (ЈУ) и служби (ЈС)

3.14.2.3. Опременост со заедничка и лична опрема

Генерално гледано опременоста на Штабовите за ЗС во општината со заедничка и лична опрема е далеку под потребното ниво.

Имено, како што е наведено Општинскиот штаб сеуште е во фаза на формирање, а неговото опремување ќе претстои во наредниот период и

освен од иницијативноста и ангажираноста ЕЛС ќе зависи и од финансиската состојба-можноста за одвојувањето на финансиски средства за таква намена.

Во ТД,ЛП,ЈУ и ЈС состојбата не е нешто подобра,со оглед да во некои штабовите веќе се формирани и се обезбедени дел од опремата и средствата, со напомена дека дел имаат застарени средства и опрема одпорано.

3.14.3.Потреби и можности за организирање на единиците за заштита и спасување(ЗС)

Потребите за организирање на единиците за ЗС се дефинирани со направената процена,која секако не е конечна,односно во наредниот период во зависност од реалните потреби на терен може да претрпи и извесни корекции во смисол на подобрување(во оперативен и економски смисол).

Имено,процената за потребниот број и јачина на единиците за ЗС е изготвена спрема постоечките критериуми,но формирањето и организирањето на истите е сложенена задача која по наша процена нема да се одвива со саканото темпо .Се проценува дека најдобро е формирањето на единиците за ЗС во наредниот период да се одвива етапно и со приоритет на најнеопходните единици (ППЗ,ПМП и др.- зависно каде каква единица е приоритетна).

Состојбата со опременоста на единиците за ЗС во општината е идентична со наведената на Штабовите за ЗС .

4.Оспособеност на субјектите за ЗС во ЕЛС,ТГ,ЛП,ЈУ и С

4.1.Оспособеност на Штабовите на ЗС

Потребно е веднаш по формирањето на Штабот за ЗС во ЕЛС да се пристапи кон негова обука и оспособување за раководење и командување со СЗС во општината.

Истото воглавно се однесува и за Штабовите во ТД, ЈП, ЈУ и С, со исклучок на неколку (во Фени Индустри, ВВ Тиквеш и сл.) кои прилично се оспособени, поради што во поголема мера не им е потребна основна, туку повеќе дополнителна и специјализирана обука.

4.2. Обученост и оспособеност на единиците за ЗС

Треба да се напомене дека голем број од предвидените единици за ЗС сеуште не се формирани, а кај еден дел од субјектите сеуште не се ни одредени (не се завршени процените на загрозеност и плановите за ЗС).

Од постоечките формирани единици поголемиот дел не се, или се делумно обучени и оспособени за извршување на наменските задачи. Исклучок прават поголемите горе спомнати субјекти кои поради високиот ризик на производствениот процес (кој не трпи одлагање) ги имаат оспособено потребните единици за ЗС, поготово професионалните единици ГПП заштита.

Во овој контекст, треба да се нагласи и високиот степен на оспособеност на ЈП Македонски шуми-Подружница "Бор" за гасење шумски пожари.

Во делот на заштита од пожари треба да се спомене и Територијалната против-пожарна единица (ТППЕ) која е оспособена за гасење шумски и пожари во урбана средина. Во однос на стата проценка е дека постоечкиот број на пожарникари спрема критериумот во однос на бројот на населението на општината е мал (треба да се зголеми од 18 на 26-27), а исто треба да се подобри и старосната структура со намалување на просечната старост на пожарникари - те-заради зголемување на степенот на ефикасност.

Обучувањето на раководниот и командниот кадар од просторните сили за заштита и спасување (СЗС) што ги формира општината, согласно член 122 од Законот за ЗС ќе се врши во Центарот за обука при Дирекцијата за заштита и спасување (ДЗС) етапно-спрема барањата и финансислите можности на општината.

4.3.Можности на подготвеност и ангажирање на ТД,ЈП,ЈУ и С

Во општина Кавадарци постојат одреден број на ТД,ЈП,ЈУ и С кои освен што се оспособени за заштита и спасување на своите вработени и материјални добра,можат по потреба и согласно Законот за ЗС да бидат ангажирани и пошироко-за ЗС на загрозените објекти,локации или реони на територијата на општината што досега во неколку наврати и бил случај,а особено при гасењето на пожарите на отворен простор или во урбани средини. Такви се веќе споменатите Фени Индустри,ВВ Тиквеш,ЈП М.Шуми-Бор,а од останатите може да се издвоат ЈП Комумалец, ДОО Кожувчанка,Горска,Ски Центар-Кожув,Центарот за социјални грижи,Градба Промет и други кои располагаат со кадар,опрема и механизација за спроведување на акции за ЗС.

4.4.Материјални и други можности на субјектите во општината за понатамошно подигање на степенот на оспособеност

Во ЕЛС и другите субјекти во општината материјалните можности за подигање на степенот на оспособеност на СЗС (обука,опремување и др.) не се многу големи,со исклучок на Фени Индустри,ВВ Тиквеш,Ски Центар-Кожуф,ИГМ и уште еден мал број на други- помали фирми.

Во наредниот ,потребно е општина Кавадарци во буџетот согласно законските прописи да предвиди и дел на наменски средства за дооформување на системот на ЗС (етапно формирање на единиците за ЗС,нивна обука,како и оптимални средства за спроведување на акциите за ЗС-посебно во делот на гасењето на пожарите).-Истото важи и за останатите субјекти (ТД,ЈП,ЈУ и С) кои обезбедуваат сопствени

финансиски средства за потребите на ЗС, во мера која зависи од нивните конкретни потреби и обемот на законските обврски кои ги имаат во областа на ЗС.

5.Оспособеност на граѓаните(населението)

5.1.Степен на оспособеност на граѓаните за преземање на лична и заемна заштита и за спроведување на поединечни мерки за ЗС

Проценка е дека степенот на оспособеност на граѓаните за преземање на лична и заемна заштита е на релативно незадоволително ниво,што се должи на неизвршувањето на обука на истите во последниот период од десеттина па и повеќе години .

Обуката на населението по месни заедници,училишта.....(?)

5.2.Оспособеност на граѓаните за користење на месните и прирачните средства за лична заштита и другите мерки за ЗС

Граѓаните не се,или се делумно оспособени за користење на месните и прирачните средства.

Делумната обученост кај повозрасните се должи најповеќе на извршената обука во рамките на поранешната Цивилна заштита(ЦЗ),а на останатите во рамките на фирмите во кои работат,Орштинскиот Црвен Крст,Планинарското друштво "Орле" и училиштата во општината.

Потребно е на оваа проблематика во иднина да и се посвете поголемо практично внимание.

5.3. Наставни планови и програми, кадровски можности и други показатели од важност за обучувањето и оспособувањето

Со Правилникот за содржината и начинот на спроведување на на обучувањето за самозаштита во образовните институции (Сл.весник на РМ бр.48/2006), предвидена е содржината и начинот на спроведувањето на обучувањето во образовните институции-во основното и средното образование.

Во наставниот процес треба да се обработуваат наставни теми за обучување за самозаштита во услови на различни видови на опасности: земјотреси, пожари и експлозии, опасни материи, епидемии и заразни болести кај животни и растенија, снежни намети, лавини и луњи, поплави, поројни дождови и лизгање на земјиштето, атмосферски непогоди, сообраќални несреќи, несреќи во рудници, експлозии од течен нафтен гас и природен гас. - Во моментот не располагаме со официјални податоци во колкава мера се обработуваат наведените теми и со каков ефект. Потребно е во наредниот период да се обезбедат и анализираат ваквите податоци, со цел за преземање мерки за подобрување на состојбата.

Кога се во прашање потребните кадровски потенцијали за обучување и оспособување на населението во општината за лична и заемна заштита, може да се каже дека општината располага со такви, како во рамките на Подрачното одделение за ЗС, РЦ за управување со кризи, ПЕ на државните органи и органите на управата, така и во стручните служби на ЈП, ЈУ и С, Општинскиот Црвен Крст и позначајните претпријатија во општината.

5.4. Проценка на материјалните и други можности и опременост

-Материјалните можности за оспособување на граѓаните (населението) за лична и заемна заштита во општината во контекст на претходно кажаното, не се големи, што исто мсе однесува и на можностите за опремување.

Во делот на опременоста, олеснителна околност е што населението во општината во добар дел се занимава со земјоделие и градинарство, поради што поседува доста прирачни средства, алат и земјоделски машини кои по потреба во дадена ситуација може да се искористат и како средства за лична и заемна заштита, а и пошироко во акциите за ЗС.

ЗАКЛУЧОК:

Како резиме на процената произлегува следниот заклучок:

-Степенот на организираност и подготвеност на СЗС во општината не е на потребното ниво, пред сè од причина што истите сèште не се ни формирани, поради што е неопходно нивно формирање во најбрз можен рок. Притоа, нод практични причини најдобро е формирањето, организирањето и подготвувањето на СЗС да се одвива по приоритет (какошто е претходно нагласено);

-Оспособеноста и опременоста на населението за лична и заемна заштита исто не е на потребното ниво. Потребно е во рамките на реалните можности да се преземат активности и организациски и финансиски мерки на сите нивоа и кај сите субјекти во општината за подигнување на овој елемент од ЗС на потребното ниво;

-Спремноста за гасење на пожари на отворен простор во општината е на релативно добро ниво, што најповеќе се должи на на добрата организираност, обученост и опременост на ЈП М.Шуми-"Бор" и ТППЕ-Кавадарци, со напомена дека ТППЕ поради недоволниот број на пожарникари и поради примарната обврска за гасење на пожари урбана средина (градот и населените места) и работата во смени нема доволно пожарникари за гасење или учество во гасењето на пожарите на отворен

простор-поготово на шумските.Затоа, потребно е во рамките на реалните можности(пред се финансиски) да се зголеми бројот на пожарникарите.

Од друга страна,потребно е да се пополни досегашната празнина во системот за на ЗС во делот на СЗС,со формирање на просторните сили за гасење пожари-вод за ЗС од пожари во градот и одделенија и екипи за гасење пожари во населените места-селата со приоритет во реоните кои имаат повисок ризик од појава на пожари.

-Организираноста и оспособеноста за ЗС на ТД,ЈП,ЈУ и С кои се од посебно значење за ЗС е на релативно добро ниво.

Досега истата воглавно се базираше на степенот на нивното лично ангажирање и стручната помош од ПОЗС-Кавадарци на реализирање на законските обврски во делот на ЗС-за подготвување ЗС на нивните вработени,објекти,погони и расположиви материјални добра,како и пошироките законски обврски за учество во одредена ситуација во ЗС и на други локации и реони на територијата на општината.

Со оглед да наведените субјекти имаат видно место во системот на ЗС на општината кој треба да биде внесен во општинскиот план за ЗС (кој сеуште не е изготвен) со предвиденото учество на акциите за ЗС со нивните расположиви сили и средства,потребно е во наредниот период општината да изврши поголема координација и соработка со наведените субјекти на полето на ЗС согласно законските обврски предвидени со Законот за ЗС и другите подзаконски акти од делот на ЗС.

-Можностите за раководење со СЗС во моментот се незнатни со оглед да Општинскиот штаб за ЗС (ОШЗС) е во фаза на формирање (донесена е одлука за формирање,но не е практично конституиран).Потребно е формирање на ОШЗС и приоритетните просторни единици за ЗС,со што ќе се овозможи практичното профункционирање на ЗС и оспособувањето во раководење на истиот со акциите за ЗС во делот на своите ингеренции.

-Во делот на процената на местата и подрачјата каде може реално да се очекуваат природни непогоди и други несреќи може да се констатира следното:

*од појава на урнатини најзагрозен е градот Кавадарци и тоа во реонот на МЗ "Задругар" , "Браќа Досеви" ,Ваташа и делови од МЗ "Ќ.Крстев" и "С.Пинџур" -реони кадешто преовладуваат постари и непрописно изградени објекти.